

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2012 > Kultur- og maskinteknisk dyrkning > **Vandingsbehov i majs**

Vandingsbehov i majs

Vær opmærksom på vandunderskuddet i majs. Nogle steder er der allerede behov for vanding af majs. Tørke udsætter majsens modning.

I store dele af Jylland og Fyn er der et vandbalanceunderskud i majs på 25-30 mm (13. august). I mange kystnære områder er vandbalanceunderskuddet på 30-45 mm. Udviklingsmæssigt er majs i blomstring. Nogle steder er blomstringen næsten lige begyndt og andre steder er blomstringen ved at være afsluttet. Blomstringen er majsens mest tørkefølsomme vækstfase. Forsøg viser, udbyttetabet pr. dag med tørkestress er mere end dobbelt så stort under blomstringen som både før og efter. Man skal endvidere være opmærksom på, at tørke udsætter modningen i majs. Det vil være uheldigt i år, hvor majs i forvejen er sent udviklet.

Hvis der ikke er anlagt vandingsspor i majs, vil vandingsmaskinen give en køreskade. Udbyttetabet på grund af køreskaden vil normalt ikke være over 2 pct.

Majs bør på grovsandet jord (JB 1) under blomstringen vandes ved et vandbalanceunderskud på ca. 30 mm, hvis der fortsat er udsigt til tørt vejr. Majs holdes velforsynet med vand indtil kernefyldningen er begyndt. Under kernefyldningen vandes kun, hvis der er udsigt til et vandbalanceunderskud på mere end 40 mm i 2 uger eller længere.

Du kan få overblik over vandbalancen i de enkelte marker med [Vandregnskab Online](#).

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Vandbalancen i uge 23

Nedbøren har de fleste steder været større end fordampningen. Udsigt til uge med lav fordampning og næsten ingen nedbør.

I perioden fra den 4.-10. juni er der de fleste steder kommet mellem 15 og 30 mm nedbør. Den potentielle fordampning har været relativ lav for årstiden på grund af det kølige og ustabile vejr, nemlig omkring 15-18 mm på en uge. Det betyder, at vandbalanceunderskuddet er blevet reduceret med 5-10 mm de fleste steder.

Ifølge vejruddisigten kommer der stort set ikke nedbør i den kommende uge. Fordampningen forventes fortsat at være forholdsvis lav med ca. 3 mm pr. dag. Den moderate fordampning betyder, at flere bedrifter har tilstrækkelig vandingskapacitet til at dække det forventede vandbalanceunderskud i den kommende periode. Det bør udnyttes til at være på forkant med markvandingen, da vi er i en periode, hvor næsten alle afgrøder har vandingsbehov.

I en periode med vekslende vejr og småbyger er det vigtigt at følge vandbalancen systematisk, da man ellers let kan fejlvurdere udviklingen i vandbalancen. Du kan få overblik over vandbalancen i de enkelte marker med [Vandregnskab Online](#).

Vandbalancen i uge 21/22

Fordampningen har været meget stor. Fortsat behov for markvanding på grovsandet jord.

I perioden fra den 23.-29. maj har den potentielle fordampning været særdeles stor, nemlig omkring 5 mm i gennemsnit pr. dag. Der er stort set ikke kommet nedbør. Mange bedrifter har ikke tilstrækkelig vandingskapacitet i en periode med så stor fordampning.

Ved fortsat markvanding kan noget af vandbalanceunderskuddet indhentes i den kommende periode, hvor det bliver køligere og mere skyet, så den potentielle fordampning formentlig reduceres til 3-4 mm pr. dag. Det er usikkert, hvor meget nedbør der kommer.

På LandbrugsInfo under Vejret kan man få vist udviklingen i [vandbalancen](#) for et område (postnummer). Denne vandbalance er beregnet ud fra potentiel fordampning og nedbør fra 1. marts.

Det beregnede vandbalanceunderskud varierer på nuværende tidspunkt fra ca. 60 mm i dele af Vestjylland til omkring 120 mm i de østlige egne af landet. Denne vandbalance kan ikke anvendes til styring af markvanding.

Udbredt behov for markvanding på vej

Der er udsigt til udbredt vandingsbehov på grovsandet jord. Mange afgrøder får vandingsbehov samtidig. Nedbørdata i Vandregnskab Online er rettet.

DMI har med en ekstraordinær indsats rettet de konstaterede fejl i de nedbørdata, der indlæses i Vandregnskab Online. Det drejede sig primært om, at der på enkelte stationer blev målt for lille nedbør den 10. maj.

Som hidtil må det anbefales, at nedbør registreres lokalt i egen nedbørmåler og indtastes i Vandregnskab Online. De nedbørdata, der automatisk anvendes i Vandregnskab Online, hvis man ikke indtaster egen nedbør, er fremkommet ved interpolation af målt nedbør ved automatiske klimastationer. De interpolerede data vil ikke altid kunne opfange den variation i nedbør, der kan være lokalt.

På grovsandet jord er der mange steder vandingsbehov i både overvintrende afgrøder og forårssåede afgrøder, især i de østlige egne af landet. Der er ikke udsigt til nedbør af betydning i den kommende periode. I løbet af få dage vil der derfor være udbredt vandingsbehov på grovsandet jord overalt i landet. Da mange afgrøder vil få vandingsbehov samtidig, gælder det om at være på forkant med markvandingen.

Med den aktuelle vejruddisigt kan der forventes en potentiel fordampning på ca. 4 mm pr. døgn.

Nedenfor er vist eksempler på beregnede vandbalanceunderskud den 23. maj i udvalgte afgrøder på grovsandet jord (ikke vandet). Beregningerne er udført med Vandregnskab Online.

	Vinterraps	Vinterbyg	Vinterhvede	Kløvergræs	Vårbyg
Brønderslev	-34	-28	-28	-28	-17
Holstebro	-22	-22	-22	-22	-14
Herning	-21	-21	-21	-21	-15
Grindsted	-28	-28	-28	-28	-18
Toftlund	-44	-38	-38	-38	-25
Auning	-53	-48	-43	-43	-30
Søndersø	-55	-50	-48	-49	-35
Jyderup	-55	-53	-50	-50	-36

DMI's [tørkeindeks](#) giver et overblik over, hvordan vandbalanceunderskuddet varierer over landet. Tørkeindekset kan dog ikke anvendes til styring af markvanding.

Vandbalancen i uge 20 - fejl i nedbørdata fra DMI

Vandregnskab bør kun benyttes med indtastning af egen nedbør.

De nedbørdata, som Videncentret for Landbrug køber fra DMI og som automatisk indlæses i Vandregnskab, er udarbejdet på grundlag af registreringer fra forholdsvis få automatiske vejrstationer. Det har altid været sådan, at de interpolerede nedbørdata kunne afvige fra den faktiske lokale nedbør. I forbindelse med styring af markvanding har anbefalingen derfor også altid været, at man bør registrere nedbøren på egen bedrift.

I år har der imidlertid været meget store afvigelser mellem den beregnede nedbør fra DMI og den faktiske nedbør nogle steder i landet. Det seneste eksempel er fra perioden 7.-14. maj, hvor der i store dele af det vestjyske område er afvigelser på 20-25 mm.

Derfor må vi i denne aktuelle situation anbefale, at Vandregnskab kun benyttes med indtastning af egen nedbør og nedbøren bør mindst indtastes fra 1. maj og fremefter.

Den officielle aflæsning af nedbør sker hver morgen kl. 06. Nedbøren registreres officielt på datoen for aflæsningstidspunktet. Den nedbør fra DMI, der f.eks. vises i Vandregnskab på datoen den 21. maj, er altså nedbør faldet i perioden fra den 20. maj kl. 06 til den 21. maj kl. 06.

Det anbefales at registrere egen nedbør i Vandregnskab efter samme princip. Hvis man f.eks. anvender Vandregnskab den 21. maj, så skal der også være registreret egen nedbør den 21. maj for at undgå at programmet anvender DMI-nedbør for denne dag.

Korrekte nedbørdata fra konkrete målestationer kan hentes fra [ugeoversigten](#), dog med nogle dages forsinkelse.

Vandbalancen i uge 19

Nedbørmængderne i de forløbne uge har varieret betydeligt. Fordampningen har været lille. Der er vandingsbehov nogle steder i overvintrende afgrøder på grovsandet jord. Husk at registrere nedbør.

Der er kommet meget forskellige mængder nedbør i den forløbne uge. Derfor er der på grovsandet jord nogle steder vandingsbehov i overvintrende afgrøder, hvis afgrøderne ikke allerede er vandet. Den potentielle fordampning i den forløbne uge har været lav, nemlig kun ca. 2 mm i gennemsnit pr. dag.

Vejrudsigten lover også en del nedbør i denne uge, især i de nordlige og vestlige egne. Nogle steder kan markvandingen afvente om den lovede nedbør kommer; men følg vandbalancen nøje og vær klar til at markvande. Pas på med at vande helt til markkapacitet, hvis der er chance for nedbør hurtigt efter, da der så kan ske afdræning ud af rodzonen med tab af både vand og næringsstoffer til følge.

I perioder med lille fordampning, som der har været i forrige uge og som der også er i begyndelsen af denne uge, kan afgrøderne tåle et større vandbalanceunderskud uden at komme i tørkestress end i perioder med stor daglig fordampning.

Det anbefales at bruge programmet [Vandregnskab Online](#) til styring af markvanding. Det er dog meget vigtigt at registrere egen nedbør, da de nedbørdata, der automatisk indlæses i Vandregnskab Online, ofte ikke er tilstrækkeligt præcise.

Vandbalancen i uge 18

På grovsandet jord er der vandingsbehov i vinterraps og eventuelt også i andre overvintrende afgrøder. Den forløbne uge har været præget af tørvejr og stor fordampning. Følg vandbalancen nøje.

Der er næsten ingen nedbør kommet i den forgangne uge (30. april – 6. maj). Den potentielle fordampning har været på 25-28 mm og altså ganske stor. Den 7. maj var der et vandbalanceunderskud mellem 25 og 50 mm i vinterraps. I de øvrige overvintrende afgrøder er vandbalanceunderskuddet af samme størrelse eller lidt mindre. [Se eksempler](#) på nedbør, fordampning og vandbalance i udvalgte afgrøder på 8 lokaliteter. Eksemplerne er beregnet med Vandregnskab Online og baseret på vejrdata fra DMI.

På grovsandet jord er der mange steder vandingsbehov i vinterraps. Nogle steder er der også vandingsbehov i vinterbyg og andre overvintrende afgrøder.

Vejrudsigten lover en del nedbør i den kommende uge, især i de vestlige egne af landet. Behovet for markvanding kan hurtigt udvikle sig, hvis den lovede nedbør ikke kommer. Følg derfor vandbalancen nøje.

Det anbefales at bruge programmet [Vandregnskab Online](#) til styring af markvanding. Programmet giver et godt overblik over vandbalancen i jorden og afgrødernes vandingsbehov. Husk at registrere egen nedbør.

Vandbalancen uge 17

Kommentar til vandbalancen den 30. april 2012. Vandindholdet i jorden er mange steder ved markkapacitet. Start dit vandregnskab nu.

I perioden 23. – 29. april (uge 17) er der de fleste steder i landet kommet mellem 15 og 30 mm nedbør. Den potentielle fordampning har været relativt lille, nemlig knap 2 mm i gennemsnit pr. døgn. I det meste af Jylland og nogle steder på Øerne er vandindholdet i jorden nu tæt på markkapacitet, dvs. vandbalanceunderskuddet er 0 mm.

Der er dog også områder med et mindre eller moderat vandbalanceunderskud. [Se eksempler](#) på nedbør, fordampning og vandbalance i udvalgte afgrøder på otte lokaliteter. Eksemplerne er beregnet med Vandregnskab Online og baseret på vejrdata fra DMI.

Der forventes ingen nedbør af betydning i den kommende uge. Den potentielle fordampning stiger til ca. 3 mm pr. døgn. Det er derfor nu aktuelt at følge vandbalanceunderskuddet nøje med henblik på styring af markvanding.

Det anbefales at bruge programmet [Vandregnskab Online](#) til styring af markvanding. Programmet giver et godt overblik over vandbalancen i jorden og afgrødernes vandingsbehov.

Vandregnskab Online henter automatisk vejrdata fra DMI. Data for nedbør er dog behæftet med en betydelig usikkerhed, da der er tale om beregnede data på basis af målinger fra relativt få nedbørstationer. Til styring af markvanding bør man derfor altid selv registrere nedbøren. Egen nedbør kan let indtastes i Vandregnskab Online.